

[Jensen-Aale.]

er mange Mennesker, som af Grunde, som de ikke selv kan gøre for, har for faa Penge til at komme ordentlig i Gang med et Husmandsbrug og derfor maa laane Penge paa dyre Vilkaar og med store Afdrag, og vi kunde derfor have ønsket, at der blev ydet Etableringslaan i al Almindelighed. Det har vi imidlertid ikke kunnet opnaa Enighed om — heller ikke inden for de tre Partier —, men vi er dog kommet saa vidt, at der foreslaas stillet et mindre Beløb til Raa-dighed til saadanne Etableringslaan paa gunstige Vilkaar. Medens der saa udmærket kan være Anvendelse for Etableringslaan i al Almindelighed og over hele Landet, vil jeg dog fremhæve, at særlig i Sønderjylland er Vanskelighederne i mange Tilfælde saa store, at det vil være ganske meningsløst at oprette Landbrug dér uden at give dem en Startstøtte. Det kan ogsaa være Tilfældet andre Steder i Landet, men i Sønderjylland vil det efter min Mening ofte være uforsvarligt at sætte ubemidlede Mennesker ud paa et Brug uden at give dem en særlig Støtte. Efter det foreliggende Lovforslag kan en saadan Støtte altsaa erhverves, og ikke alene i Sønderjylland, men naturligvis ogsaa i det øvrige Land; men der skal, som Landbrugsministeren meget rigtigt sagde, i Virkeligheden foreligge en enstemmig Indstilling fra Jordlovsudvalget, og det turde i alt Fald være en Betyggelse for, at Bestemmelsen ikke bliver misbrugt, hvis man skulde være bange for det fra den Side, som er imod Etableringslaan i al Almindelighed.

Jeg har i Dag faaet et Brev fra en Mand i Sønderjylland, som gør mig opmærksom paa et Forhold dernede. Jordlovsudvalget i Sønderjylland køber i mange, mange Tilfælde Jord fra Gaardene. Jeg har selv været med til som en Slags Medlem af det Underudvalg, der arbejder dernede, at godkende disse Køb, og jeg har ogsaa fra denne Talerstol anbefalet, at vi fik en Lov, der muliggjorde noget lignende i det øvrige Land. Naar en Mand sidder i økonomiske Vanskeligheder og muligvis ligger i Akkordforhandlinger, kan han ved at sælge et Stykke Jord erhverve et Beløb, der kan hjælpe ham til at opnaa Akkord, og han sælger da dette Stykke Jord til Jordlovsudvalget. Det er aldeles udmærket. Hvad jeg ogsaa har været med til at anbefale, og hvad jeg ligeledes finder udmærket, er, at Forholdet kan ordnes paa den Maade, at Manden, som nødtvungent sælger sin Jord for derved at opnaa bedre økonomiske Vilkaar, naar Jordlovsudvalget maaske ikke

kan afhænde Jorden lige straks, faar den i Forpagtning. Dette er i og for sig udmærket; fra Sælgerens Side er der ikke noget at sige dertil. Men det vil muligvis undertiden medføre, hvad vedkommende Brevskriver gør mig opmærksom paa, at Sælgeren, naar han har Agerjord, som han dyrker paa almindelig Vis særlig med Korn eller med Roer, vil have Adgang til i Løbet af en 2—3 Aar at udpine Jorden saadan, at den i Virkeligheden ikke er i det, vi kalder middelgod Kultur. Hvor prisværdig Fremgangsmaaden end i og for sig er — og jeg kan ikke understrege dette stærkere end ved at sige, at jeg selv har været med til at anbefale den —, har den altsaa alligevel denne Skavank. For ham, der skal have Jorden paa et saadant Sted, vil jo et Etableringslaan kunne raade noget Bod paa Forholdet. Men der kan ogsaa være mange andre Tilfælde, baade i Sønderjylland og andre Steder, hvor der hersker særlige Forhold, og naar der kræves enstemmig Indstilling til Ministeriet, behøver man i hvert Fald ikke at være bange for, at der skal ske Misbrug. Jeg haaber, at næste Gang vi skal til at behandle denne Sag, vil der foreligge en enstemmig Tilslutning fra Jordlovsudvalget til, at denne Ordning skal anvendes i al Almindelighed. Om mit Haab vil blive beskæmmet, vil Tiden jo vise.

Jeg er endvidere meget glad for, at den konjunkturbestemte Rente er bibeholdt i Lovforslaget. Det vidner om, at den Form, vi nu har, har vundet Anerkendelse, og jeg synes ogsaa, det er en god Form. Vel ved jeg, at Forholdene er meget vanskelige for Landmænd i Almindelighed og naturligvis ogsaa for Husmænd, men det er dog givet, at naar Renten bliver konjunkturbestemt og Planen bliver lagt paa den rigtige Maade, vil der være Betingelser for, at de fleste af Statshusmændene, naar de er dygtige og sparsommelige, kan blive ved deres Brug. Og at de i al Almindelighed opfylder de to af mig nævnte Betingelser, behøver jeg ikke at sige, det viser Historien os.

Jeg kan ikke forstaa, at der kan være Uvilje mod en Udstykning i al Almindelighed, men det er naturligvis, fordi min Hjerne er indstillet paa, at der skal skabes de bedst mulige Betingelser for de flest mulige Mennesker. Det kan godt være, at hvis min Hjerne var konservativt indstillet, kunde jeg have set noget anderledes paa Sagen. Men jeg synes i alt Fald, man maa indrømme, at Udstykning giver Arbejde i Øjeblikket og det i meget stor Udstrækning, og den giver ikke alene Arbejdet, men Hjem i Fremtiden til mange Familier, og hvad